พิธีสารว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย

Protocol Relating to The Status of Refugees

ลงนาม ณ กรุงนิวยอร์ก

31 มกราคม ค.ศ. 1967

UNHCR
The UN Refugee Agency

คำแปลภาษาไทยฉบับ พฤษภาคม ค.ศ. 2020

รัฐภาคีแห่งพิธีสารฉบับปัจจุบัน

พิจารณาว่า อนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย ที่ได้มีการเปิดให้ลงนาม ณ กรุงเจนีวา ลงวันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ. 1951 (ต่อไปนี้เรียกว่า อนุสัญญา) ครอบคลุมเพียงบุคคลกลุ่มที่เป็นผู้ลี้ภัย ด้วยผลจากจากเหตุการณ์ก่อนวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1951

พิจารณาว่า สถานการณ์ใหม่ๆ ที่ก่อให้เกิดผู้ลี้ภัยได้อุบัติขึ้นหลังจากที่มีการรับอนุสัญญา ดังนั้น จึงทำให้ผู้ลี้ภัยกลุ่มนี้ไม่อยู่ในขอบเขตที่กำหนดในอนุสัญญา

พิจารณาว่า ผู้ลี้ภัยทุกคนควรมีสิทธิในสถาณภาพเท่าเทียมกัน ตามคำนิยามแห่งอนุสัญญา โดยไม่ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดทางด้านเวลาเฉพาะวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1951

จึงเห็นสมควร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1
บททั่วไป

1. รัฐภาคีแห่งพิธีสารฉบับนี้จะต้องดำเนินการปรับใช้มาตรา 2 ถึง มาตรา 34 แห่งอนุสัญญา กับผู้ลี้ภัยตามนิยามต่อไปนี้
2. เพื่อวัตถุประสงค์ของพิธีสารฉบับนี้ คำว่า ผู้ลี้ภัย หมายถึง บุคคลภายใต้คำนิยามตามมาตรา 1 แห่งอนุสัญญาฉบับปี 1951 ประหนึ่งว่าวลี “ด้วยผลจากเหตุการณ์ก่อนวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1951..” และวลี “ผลจากเหตุการณ์ดังกล่าว” แห่งมาตรา 1 A (2) ได้ถูกตัดออกไป ยกเว้นการปรับใช้ตามวรรคสามของมาตรานี้
3. พิธีสารฉบับนี้ปรับใช้กับรัฐภาคีทุกรัฐโดยปราศจากข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์ ทั้งนี้ ให้คงไว้ซึ่งประกาศแถลงการณ์โดยรัฐภาคีที่ทำไว้ก่อนหน้าตามมาตรา 1 B (1)(a) แห่งอนุสัญญา นอกเหนือจากที่ได้ขยายพันธกรณีภายใต้มาตรา 1 B (2)

มาตรา 2
การให้ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่รัฐต่อองค์การสหประชาชาติ

1. รัฐภาคีแห่งพิธีสารฉบับนี้ต้องให้ความร่วมมือกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ หรือหน่วยงานอื่นภายใต้องค์การสหประชาชาติที่รับช่วงต่อภารกิจของสำนักงานฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องอำนวยความสะดวกในการทำหน้าที่ตามอำนาจของสำนักงานฯ ในการตรวจสอบการปรับใช้บทบัญญัติแห่งพิธีสารฉบับนี้
2. เพื่ออำนวยการให้สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ หรือหน่วยงานอื่นภายใต้องค์การสหประชาชาติที่รับช่วงต่อภารกิจของสำนักงานฯสามารถจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอแก่หน่วยงานที่มีอำนาจขององค์การสหประชาชาติ รัฐภาคีต้องจัดแสดงข้อเท็จจริง และข้อมูลสถิติ ในรูปแบบที่เหมาะสมตามที่มีการร้องขอ ในประเด็นต่อไปนี้
   (a) สถานการณ์ทั่วไปของผู้ลี้ภัย
   (b) การบังคับใช้พิธีสารฉบับนี้ และ

(c) กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และพระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้องกับผู้ลี้ภัย ซึ่งได้มีการบังคับใช้ ณ ปัจจุบัน หรือ จะมีการบังคับใช้ต่อไปในภายหน้า

มาตรา 3

ข้อมูลว่าด้วยการออกกฎหมายภายในประเทศ

รัฐภาคีแห่งพิธีสารฉบับนี้ ต้องนำเสนอกฎหมายและระเบียบข้อบังคับซึ่งรัฐตนได้บังคับใช้ต่อเลขาธิการสหประชาชาติ เพื่อรับประกันการปรับใช้พิธีสารฉบับนี้

มาตรา 4

การระงับข้อพิพาท

ข้อพิพาทใดๆ ระหว่างรัฐภาคีแห่งพิธีสารฉบับนี้ที่เกี่ยวข้องกับการตีความหรือการปรับใช้ ซึ่งไม่สามารถระงับด้วยวิธีการอื่นได้ ให้รัฐภาคีคู่กรณีแห่งข้อพิพาทดังกล่าว ร้องขอต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเพื่อพิจารณาต่อไป

มาตรา 5

การภาคยานุวัติ

พิธีสารฉบับนี้เปิดให้ภาคยานุวัติโดยตัวแทนของรัฐภาคีทุกรัฐแห่งอนุสัญญา และตัวแทนของรัฐอื่นๆที่เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ หรือองค์กรพิเศษใดๆ หรือรัฐที่ได้รับจดหมายเชิญภาคยานุวัติจากสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ทั้งนี้ การภาคยานุวัติจะมีผลบังคับใช้เมื่อได้มีการส่งมอบภาคยานุวัติสารให้กับเลขาธิการสหประชาชาติ

มาตรา 6

สหพันธรัฐ

ในกรณีของรัฐที่มีการปกครองรูปแบบสหพันธรัฐ หรือรัฐที่ไม่ใช่เอกรัฐ ให้ปรับใช้บทบัญญัติดังต่อไปนี้

(a) มาตราใดๆแห่งอนุสัญญา ที่เกี่ยวข้องกับการปรับใช้มาตรา 1 วรรคหนึ่งของพิธีสารฉบับนี้ ที่อยู่ใต้เขตอำนาจกฎหมายของหน่วยงานนิติบัญญัติของสหพันธรัฐ ให้พันธกรณีที่สหพันธรัฐมี เทียบเท่ากับพันธกรณีของรัฐภาคีที่ไม่ใช่สหพันธรัฐ
(b) มาตราใดๆแห่งอนุสัญญา ที่เกี่ยวข้องกับการปรับใช้มาตรา 1 วรรคหนึ่งของพิธีสารฉบับนี้ ที่อยู่ใต้เขตอำนาจกฎหมายของมลรัฐ จังหวัด หรือมณฑลที่เป็นเขตการปกครองที่ไม่ได้ผูกพันในการดำเนินการทางกฎหมายภายใต้ระบบรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐ ให้รัฐบาลสหพันธรัฐแจ้งมาตราเหล่านั้นและพันธกรณีโดยจัดทำข้อแนะนำให้พิจารณาอนุเคราะห์ ไปยังเจ้าหน้าที่แห่งมลรัฐ จังหวัด หรือ มณฑล ตามความเหมาะสมและโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

(c) เมื่อรัฐภาคีอื่นๆได้ทำการร้องขอผ่านเลขาธิการสหประชาชาติ ให้สหพันธรัฐผู้เป็นภาคีแห่งพิธีสารฉบับนี้ ส่งแถลงการณ์ว่าด้วยกฎหมาย และหลักปฏิบัติของสหพันธรัฐ และ มลรัฐของตน ในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบัญญัติเฉพาะเรื่องแห่งอนุสัญญา ที่เกี่ยวข้องกับการปรับใช้มาตรา 1 วรรคหนึ่งของพิธีสารฉบับนี้ อันแสดงถึงขอบเขตของผลบังคับใช้ทางกฎหมาย หรือการดำเนินการอื่นๆ

มาตรา 7

ข้อสงวน และ ประกาศแถลงการณ์

1. ณ เวลาที่ภาคยนุวัติ รัฐภาคีสามารถตั้งข้อสงวน ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรา 4 ของพิธีสารฉบับนี้ และเกี่ยวข้องกับการปรับใช้ตามมาตรา 1 ของพิธีสารฉบับนี้ ต่อบทบัญญัติใดๆแห่งอนุสัญญาได้ นอกเหนือไปจากที่มีอยู่ตามมาตรา 1, 3, 4, 16 (1) และ มาตรา 33 โดยกรณีที่รัฐภาคีแห่งอนุสัญญาได้ตั้งข้อสงวนต่อมาตรานี้ จะไม่ส่งผลครอบคลุมไปถึงผู้ลี้ภัยที่ได้รับการรับรองสถานภาพภายใต้อนุสัญญา
2. ข้อสงวนใดๆที่ได้ตั้งขึ้นโดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาตามมาตรา 42 นั้น จะมีผลบังคับเกี่ยวเนื่องตามพันธกรณีของรัฐนั้นภายใต้พิธีสารฉบับนี้ เว้นเสียแต่ว่าจะได้มีการถอนข้อสงวนดังกล่าวไปก่อนหน้า
3. รัฐใดๆที่ได้ตั้งข้อสงวนตามวรรคหนึ่งของมาตรานี้ สามารถถอนข้อสงวนดังกล่าว ณ เวลาใดก็ได้ โดยแจ้งไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ
4. ประกาศแถลงการณ์ภายใต้มาตรา 40 วรรคหนึ่งและวรรคสองของอนุสัญญาโดยรัฐภาคีที่ได้ทำการภาคยานุวัติพิธีสารฉบับนี้ ให้ปรับใช้ตามบริบทของพิธีสารฉบับนี้ นอกเสียจากว่า ณ เวลาที่ได้ทำการภาคยานุวัตินั้น รัฐภาคีได้แจ้งเจตนาอื่นใดไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ และให้บทบัญญัติตามมาตรา 40 วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา 44 วรรคสาม แห่งอนุสัญญานำมาปรับใช้โดยอนุโลมต่อพิธีสารฉบับนี้

มาตรา 8

การมีผลบังคับใช้

1. พิธีสารฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ ณ วันที่ได้มีการส่งมอบภาคยานุวัติสารเป็นครั้งที่หก
2. รัฐที่ภาคยานุวัติพิธีสารหลังจากที่ได้มีการส่งมอบภาคยานุวัติสารเป็นครั้งที่หก ให้พิธีสารฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ณ วันที่ได้มีการส่งมอบภาคยานุวัติสารของรัฐตน

มาตรา 9

การถอนภาคี

1. รัฐภาคีอาจถอนภาคีในพิธีสารฉบับนี้เมื่อใดก็ได้ โดยแจ้งไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ
2. การถอนภาคีจะมีผลต่อรัฐภาคีเมื่อเวลาผ่านไปหนึ่งปีนับจากวันที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับหนังสือแจ้งถอนภาคี

มาตรา 10

แถลงการณ์โดยเลขาธิการสหประชาชาติ

ให้เลขาธิการสหประชาติรายงานต่อทุกรัฐที่ระบุไว้ตามมาตรา 5 ของพิธีสารนี้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวันที่มีผลบังคับใช้ การภาคยนุวัติ ข้อสงวน การถอนข้อสงวน การถอนภาคีในพิธีสารฉบับนี้ และประกาศแถลงการณ์และการแจ้งความประสงค์ใดๆที่เกี่ยวเนื่องกัน

มาตรา 11

จารึกที่เก็บรักษาไว้ ณ หอจดหมายเหตุสหประชาชาติ

พิธีสารฉบับคัดลอก ซึ่งบรรจุข้อความเป็นภาษาจีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน ที่มีความหมายดั้งเดิมเท่าเทียมกัน และได้มีการลงนามโดยประธานที่ประชุมสมัชชาใหญ่และเลขาธิการสหประชาชาติ ให้เก็บรักษาไว้ในหอจดหมายเหตุ สำนักงานเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ โดยที่เลขาธิการสหประชาชาติจะเผยแพร่เอกสารฉบับคัดลอกที่ได้มีการรับรองแล้วไปยังรัฐสมาชิกแห่งองค์การสหประชาชาติทุกรัฐ รวมถึงรัฐต่างๆที่ได้ระบุไว้ตามมาตรา 5 ข้างต้น